

อกนิษฐ์ โปธิ์ศรี, พัชริดา วรศาลศิริ, พงมาน ศิริอารยาภรณ์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม 2557 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยมาลาเรียเสียชีวิต 1 ราย จังหวัดอุบลราชธานี
ผู้ป่วยเพศชาย 43 ปี อาชีพหาของป่า อาศัยอยู่หมู่ที่ 8 บ้านหลักเมือง ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ไม่มีโรคประจำตัว เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2557 ด้วยอาการไข้เป็นๆ หายๆ ซึ่ยาลดไข้กินเอง วันที่ 27 มกราคม 2557 มีอาการไข้สูง อ่อนเพลีย หายใจหอบเหนื่อย ผู้ป่วยจึงไปเจาะเลือดที่ มาลาเรียคลินิกในอำเภอนาจะหลวย ผลตรวจพบเชื้อ *Plasmodium falciparum* (Pf) มีเชื้อมากกว่า 500 ตัวต่อหนึ่งวงกลอง ผู้ป่วยถูกส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลนาจะหลวย ด้วยอาการไข้สูง ชัก 2 ครั้ง หนาวสั่น ปัสสาวะสีแดง เมื่อเวลา 12.42 น. สัญญาณชีพแรกได้รับ อุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 130/70 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 88 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือดร้อยละ 100 การประเมินระดับความรู้สึกตัว E4M6V5 รูม่านตาทั้งสองข้าง 3 มิลลิเมตร ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบจำนวนเม็ดเลือดขาว 7,800 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 65 และชนิดลิมโฟไซต์ ร้อยละ 21 เกล็ดเลือด 37,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นเลือด ร้อยละ 36 ผลการตรวจหาเชื้อมาลาเรีย พบเชื้อมากกว่า 100 ตัวต่อเม็ดเลือดแดง 1,000 ตัว แพทย์วินิจฉัย Malaria Pf with seizure ผู้ป่วยถูกส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อเวลา 15.55 น. สัญญาณชีพแรกได้รับ อุณหภูมิ 38 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 203/65 มิลลิเมตรปรอทชีพจร 30 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 10 ครั้งต่อนาที การประเมินระดับความรู้สึกตัว E1M1V1 รูม่านตาทั้งสองข้าง 5 มิลลิเมตร ไม่ตอบสนองต่อแสง ตรวจหาเชื้อสาเหตุ พบ Pf Ring form อัตราการติดเชื้อ ร้อยละ 7.4 แพทย์วินิจฉัย Severe cerebral malaria (Pf) with septic shock ส่งเข้ารับรักษาที่หอผู้ป่วยวิกฤตอายุรกรรม แพทย์ให้การรักษาดตามอาการและมีการช่วยฟื้นคืนชีพเป็นระยะ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2557 ญาติขอนำผู้ป่วยกลับบ้านไปดูแลและเย็บชุดที่นอนที่บ้าน ต่อมา

ผู้ป่วยเสียชีวิตเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2557 ผู้เสียชีวิตมีประวัติเดินทางไปพักค้างคืนที่ภูจองติตเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นพื้นที่ระบาดของโรคมาลาเรีย เพื่อหาของป่า และตัดไม้เป็นประจำ การควบคุมโรคที่ได้ดำเนินการแล้วคือ การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมโดยเจาะเลือดผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บ้านผู้เสียชีวิต 18 ราย ไม่พบเชื้อมาลาเรีย ให้สุขศึกษาแก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงในหมู่บ้าน แนะนำการสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด นอนกางมุ้งซุบสารเคมีทุกครั้งที่กางมุ้งในป่า และไม่ให้นำมารับการรักษาล่าช้า สนับสนุนมุ้งซุบสารเคมีป้องกันยุงกัดปลอင့်ให้กับกลุ่มเสี่ยงที่เข้าป่าค้างแรม

2. สงสัยโรคคอตีบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2 ราย

ผู้ป่วยรายแรก เด็กนักเรียนหญิงอายุ 11 ปี อาศัยอยู่หมู่ที่ 4 หย่อมบ้านจอลิเดอเหนือ ต.แม่คง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เริ่มป่วยวันที่ 28 มกราคม 2557 และไปรักษาที่โรงพยาบาลแม่สะเรียง วันที่ 31 มกราคม 2557 ด้วยอาการมีไข้สูง เจ็บคอ ไอ ตรวจร่างกายพบแผ่นฝ้าขาวปนเทาบริเวณต่อมทอนซิลซ้ายและขวา คอบวม เป็นลักษณะ bull neck ได้รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน สัญญาณชีพแรกได้รับ อุณหภูมิ 38.5 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 100/70 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 70 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบจำนวนเม็ดเลือดขาว 19,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิล ร้อยละ 74.9 และชนิดลิมโฟไซต์ ร้อยละ 11.7 เกล็ดเลือด 246,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นเลือด ร้อยละ 35.9 กุมภาพันธ์ 2557 แพทย์วินิจฉัย Diphtheria ย้ายผู้ป่วยเข้าห้องแยก ผู้ป่วยได้รับ Diphtheria Antitoxin (DAT) ขนาด 100,000 ยูนิต์ต่อกิโลกรัม ต่อวัน ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 (ผู้ป่วยมีปฏิกิริยาที่รุนแรงต่อ DAT ในการทดสอบครั้งแรก ๆ ทำให้ไม่ได้รับ DAT ทันที) ขณะนี้ผู้ป่วยอาการดีขึ้นและกลับบ้านแล้ว ผู้ป่วยมีประวัติได้รับวัคซีน dT 1 ครั้ง ขณะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนก่อนหน้านั้นประวัติไม่ชัดเจน ทำการเก็บ Throat swab ผู้ป่วยและผู้สัมผัสส่งตรวจโดยวิธีเพาะเชื้อ ไม่พบเชื้อ *Corynebacterium diphtheriae* ใน

